

2020. november 25., csütörtök

P9_TA(2020)0319

A termékbiztonság kérdésének kezelése az egységes piacon**Az Európai Parlament 2020. november 25-i állásfoglalása a termékbiztonság kérdésének kezeléséről az egységes piacon (2019/2190(INI))**

(2021/C 425/04)

Az Európai Parlament,

- tekintettel az általános termékbiztonságról szóló, 2001. december 3-i 2001/95/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre ⁽¹⁾,
- tekintettel a termékek forgalomba hozatalának közös keretrendszeréről, valamint a 93/465/EGK tanácsi határozat hatályon kívül helyezéséről szóló, 2008. július 9-i 768/2008/EK európai parlamenti és tanácsi határozatra ⁽²⁾,
- tekintettel a valamely másik tagállamban jogszerűen forgalmazott áruk kölcsönös elismeréséről és a 764/2008/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2019. március 19-i (EU) 2019/515 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽³⁾,
- tekintettel az európai szabványosításról, a 89/686/EGK és a 93/15/EGK tanácsi irányelv, a 94/9/EK, a 94/25/EK, a 95/16/EK, a 97/23/EK, a 98/34/EK, a 2004/22/EK, a 2007/23/EK, a 2009/23/EK és a 2009/105/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról, valamint a 87/95/EGK tanácsi határozat és az 1673/2006/EK európai parlamenti és tanácsi határozat hatályon kívül helyezéséről szóló, 2012. október 25-i 1025/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽⁴⁾,
- tekintettel a piacfelügyeletről és a termékek megfelelőségéről, valamint a 2004/42/EK irányelv, továbbá a 765/2008/EK és a 305/2011/EU rendelet módosításáról szóló, 2019. június 20-i (EU) 2019/1020 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽⁵⁾,
- tekintettel a hálózati és információs rendszerek biztonságának az egész Unióban egységesen magas szintjét biztosító intézkedésekről szóló, 2016. július 6-i (EU) 2016/1148 európai parlamenti és tanácsi irányelvre ⁽⁶⁾,
- tekintettel az ENISA-ról (az Európai Unió Kiberbiztonsági Ügynökségről) és az információs és kommunikációs technológiák kiberbiztonsági tanúsításáról, valamint az 526/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2019. április 17-i (EU) 2019/881 európai parlamenti és tanácsi rendeletre (kiberbiztonsági jogszabály) ⁽⁷⁾,
- tekintettel „Az automatizált döntéshozatali folyamatok: a fogyasztók védelmének és az áruk és szolgáltatások szabad mozgásának biztosítása” című, 2020. február 12-i állásfoglalására ⁽⁸⁾,
- tekintettel a mesterséges intelligenciára és a robotikára vonatkozó átfogó európai iparpolitikáról szóló, 2019. február 12-i állásfoglalására ⁽⁹⁾,

⁽¹⁾ HL L 11., 2002.1.15., 4. o.

⁽²⁾ HL L 218., 2008.8.13., 82. o.

⁽³⁾ HL L 91., 2019.3.29., 1. o.

⁽⁴⁾ HL L 316., 2012.11.14., 12. o.

⁽⁵⁾ HL L 169., 2019.6.25., 1. o.

⁽⁶⁾ HL L 194., 2016.7.19., 1. o.

⁽⁷⁾ HL L 151., 2019.6.7., 15. o.

⁽⁸⁾ Elfogadott szövegek, P9_TA(2020)0032.

⁽⁹⁾ Elfogadott szövegek, P8_TA(2019)0081.

2020. november 25., csütörtök

- tekintettel a blokkláncról és az előretekintő kereskedelempolitikáról szóló, 2018. december 13-i állásfoglalására ⁽¹⁰⁾,
- tekintettel az egységes piacra vonatkozó csomagról szóló, 2018. december 12-i állásfoglalására ⁽¹¹⁾,
- tekintettel az „Időközi jelentés a 2021 és 2027 közötti időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretről – A Parlament álláspontja a megállapodás érdekében” című, 2018. november 14-i állásfoglalására ⁽¹²⁾,
- tekintettel „A megosztott könyvelési technológiákról és a blokkláncokról: bizalomépítés a közvetítők kiiktatásával” című, 2018. október 3-i állásfoglalására ⁽¹³⁾,
- tekintettel „A 21. század számára az európai szabványokról” című, 2017. július 4-i állásfoglalására ⁽¹⁴⁾,
- tekintettel a termékek hosszabb élettartama tekintetében a fogyasztók és a vállalatok számára jelentkező előnyökről szóló, 2017. július 4-i állásfoglalására ⁽¹⁵⁾,
- tekintettel az egységes piacra vonatkozó stratégiáról szóló, 2016. május 26-i állásfoglalására ⁽¹⁶⁾,
- tekintettel a fogyasztási cikkek biztonságosságáról, valamint a 87/357/EGK tanácsi irányelv és a 2001/95/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló .../2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet elfogadására tekintettel 2014. április 15-én első olvasatban elfogadott álláspontjára ⁽¹⁷⁾,
- tekintettel a Bizottság „Ambiciózusabb Unió” című, 2020. évi munkaprogramjára (COM(2020)0037),
- tekintettel a mesterséges intelligencia, a dolgok internete és a robotika biztonsági és felelősségi vonatkozásairól szóló, 2020. február 19-i bizottsági jelentésre (COM(2020)0064),
- tekintettel „A mesterséges intelligencia – a kiválóság és a bizalom európai megközelítése” című, 2020. február 19-i bizottsági fehér könyvre (COM(2020)0065),
- tekintettel az „Európa digitális jövőjének megtervezése” című, 2020. február 19-i bizottsági közleményre (COM(2020)0067),
- tekintettel az egységes piaci szabályok jobb végrehajtására és érvényesítésére irányuló hosszú távú cselekvési tervről szóló, 2020. március 10-i bizottsági közleményre (COM(2020)0094),
- tekintettel a Bizottság mesterséges intelligenciával foglalkozó magas szintű szakértői csoportjának 2019. április 8-án közzétett, a megbízható mesterséges intelligenciára vonatkozó etikai iránymutatásaira,
- tekintettel az emberközpontú mesterséges intelligencia iránti bizalom kiépítéséről szóló, 2019. április 8-i bizottsági közleményre (COM(2019)0168),
- tekintettel a Bizottság mesterséges intelligenciával foglalkozó magas szintű szakértői csoportjának „Politikai és beruházási ajánlások a megbízható mesterséges intelligenciáért” című, 2019. június 26-án közzétett jelentésére,
- tekintettel eljárási szabályzata 54. cikkére,
- tekintettel a Belső Piaci és Fogyasztóvédelmi Bizottság jelentésére (A9-0207/2020),

A. mivel az egységes áru piac az EU egyik legfontosabb gazdasági sarokköve, és az árukereskedelem jelenleg az EU GDP-jének mintegy negyedét és az EU-n belüli kereskedelem háromnegyedét adja;

⁽¹⁰⁾ HL C 388., 2020.11.13., 141. o.

⁽¹¹⁾ HL C 388., 2020.11.13., 39. o.

⁽¹²⁾ HL C 363., 2020.10.28., 179. o.

⁽¹³⁾ HL C 11., 2020.1.13., 7. o.

⁽¹⁴⁾ HL C 334., 2018.9.19., 2. o.

⁽¹⁵⁾ HL C 334., 2018.9.19., 60. o.

⁽¹⁶⁾ HL C 76., 2018.2.28., 112. o.

⁽¹⁷⁾ HL C 443., 2017.12.22., 722. o.

2020. november 25., csütörtök

- B. mivel az általános termékbiztonságról szóló irányelvet (2001/95/EK irányelv) 2001-ben fogadták el, és mivel a fogyasztói vásárlási szokások az e-kereskedelmi értékesítések növekedése miatt megváltoztak; mivel a Bizottság által 2013-ban előterjesztett, az általános termékbiztonságról szóló irányelv reformjára irányuló korábbi kísérlet nem volt sikeres;
- C. mivel elfogadhatatlan, hogy az uniós fogyasztók számára olyan termékeket forgalmazzanak, amelyek nem felelnek meg az uniós biztonsági követelményeknek, vagy más módon illegálisak, a veszélyes vegyi anyagokat tartalmazó termékektől a nem biztonságos szoftvereken át az egyéb biztonsági veszélyekig; mivel a fogyasztók egészségének és biztonságának magas szintű védelme érdekében szükség van egy olyan horizontális jogalkotási keretre, amely biztonsági hálóként működik és fokozza a fogyasztóvédelmet;
- D. mivel az áruk egységes piaci kereskedelme összefügg a globális árukereskedelem dinamikájával és az ellátási láncok hatékonyságával; mivel ezért alapvető fontosságú annak biztosítása, hogy az EU külső határait még hatékonyabb és összehangoltabb eszközökkel szereljék fel a harmadik országokból érkező nem biztonságos termékek felderítésére és az egységes piacon való forgalmazásuk megakadályozására, a szabályokat tiszteletben tartó vállalkozások, valamint a fogyasztói jogok megfelelő és hatékony védelme érdekében;
- E. mivel az illetékes hatóságoknak kellően figyelembe kell venniük az elővigyázatosság elvét, amikor intézkedéseket hoznak a fogyasztók biztonságának garantálása érdekében, különös tekintettel azokra a termékekre, amelyek új digitális technológiákra épülnek, és amelyek veszélyesek lehetnek;
- F. mivel a kialakulóban lévő technológiák átalakítják a termékek jellemzőit, és ezért foglalkozni kell velük a fogyasztóvédelem és a jogbiztonság biztosítása érdekében, anélkül, hogy az innovációt hátráltatnánk; mivel a mesterséges intelligencia, a dolgok internete és a robotika biztonságáról és felelősségéről szóló biztonsági jelentés megnyitja az utat ennek megvalósítása előtt;
- G. mivel az európai biztonsági kapun (RAPEX) keresztül bejelentett veszélyes termékek száma továbbra is nagyon magas, csakúgy, mint a veszélyes és nem megfelelő termékek értékesítése, és mivel az uniós szabályozási keretnek, és különösen a termékbiztonsági szabályoknak való megfelelés – a gyártási folyamat során is – hozzájárul a termékek biztonságához;
- H. mivel a beépített és alapértelmezett termékbiztonság alapvető, mert a tervezési szakaszban beépített biztonság fokozhatja a forgalomban lévő termékek biztonságát;
- I. mivel az EU piacfelügyeleti rendszere elsősorban az egységes piacon jelen lévő gazdasági szereplőkre összpontosít, és mivel az e-kereskedelem fejlődése következtében nagy számban kerülnek forgalomba közvetlenül harmadik országokból származó termékek; mivel azonban e termékek közül sok nem felel meg az Európai Unió biztonsági követelményeinek, és ezért károsíthatja a fogyasztókat, akik gyakran nincsenek tisztában az ilyen veszélyekkel;
- J. mivel a fogyasztóvédelem szintje nem függhet attól, hogy egy értékesítő online vagy valós boltban működik-e, és mivel továbbra is ösztönözni kell az egyes digitális platformok és online piacterek által bevezetett önkéntes kezdeményezéseket; mivel további intézkedésekre van szükség a fogyasztók megfelelő védelme érdekében, mivel az online piacokon értékesített számos termék nem felel meg az uniós biztonsági szabályoknak, és mivel ezért szélesebb körű szabályozási keretre van szükség a platformok felelősségének és felelősségre vonhatóságának biztosításához;
- K. mivel a termékek nyomon követhetősége az ellátási lánc egészében alapvető fontosságú a biztonság javítása és a fogyasztók védelme szempontjából;
- L. mivel az EU-ban nagy számú hamisított árut jelentettek be, amelyek veszélyesek, és súlyos kockázatot jelentenek a fogyasztók egészségére és biztonságára nézve;
1. hangsúlyozza, hogy a Covid19-válság rávilágított, hogy az EU-ban az emberek védelme szempontjából rendkívül fontos, hogy az EU-t a jövőben esetlegesen fenyegető összes vészhelyzet és válság kezeléséhez szükséges valamennyi termék biztonsága a legmagasabb fokú legyen, különösen az orvosi és védőeszközök, az online és offline értékesített termékek, valamint az EU-n kívülről származó termékek esetében; hangsúlyozza, hogy ennek érdekében az online platformoknak és online piactereknek proaktív intézkedéseket kell hozniuk, hogy kezeljék az online értékesített termékekkel kapcsolatban a félrevezető gyakorlatokat és a dezinformációt; felhívja az Európai Bizottságot, hogy a válság miatt szükséges felszerelések beszerzésekor fordítson külön figyelmet az orvostechikai eszközök biztonságosságára; megállapítja, hogy a mesterséges

2020. november 25., csütörtök

intelligencián, a dolgok internetén vagy a robotikán alapuló termékek alkalmazása olyan megoldásokat kínál, amelyek segítenek az Európa stratégiai pozícióját alácsúszó jelenlegi és jövőbeli válságok leküzdésében; ezért felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy a termékbiztonságra és a kapcsolódó területekre vonatkozó kereten belül erősítsék meg összehangolt fellépéseiket;

Termékbiztonság

2. üdvözli a piacfelügyeletről szóló (EU) 2019/1020 rendeletet, de kiemeli, hogy az uniós piacra lépő termékek ellenőrzésének kivételével csak az uniós harmonizációs jogszabályok hatálya alá tartozó termékekre vonatkozik, míg az EU-ban forgalomban lévő összes termék mintegy egyharmada nem harmonizált termék; sürgeti a Bizottságot, hogy az egyenlő versenyfeltételek biztosítása és a termékbiztonság javítása érdekében aktualizálja és hozza létre a harmonizált és nem harmonizált, offline vagy online forgalomba hozott termékekre vonatkozó összehangolt piacfelügyeleti szabályokat, és tegye azokat a digitális kor céljainak megfelelővé;

3. rámutat, hogy a termékbiztonsági szabályokat hozzá kell igazítani az új piaci realitásokhoz és a digitális átálláshoz a fogyasztók biztonságát fenyegető új kockázatok és veszélyek kezelése, a fogyasztók kapcsolódó biztonsági aggályainak kezelése és jogaik védelme révén; kéri a Bizottságot, hogy az általános termékbiztonságról szóló irányelv felülvizsgálata során a legmagasabb szintű fogyasztói biztonság elérése érdekében foglalkozzon az olyan kialakulóban lévő technológiák jelentette kihívásokkal, mint a mesterséges intelligencia, a dolgok internete, a robotika, a 3D nyomtatás és más technológiák, valamint a meglévő jogszabályok – például a gépekről szóló irányelv és a rádióberendezésekről szóló irányelv – hiányosságainak azonosításával és megszüntetésével, elkerülve a jogszabályok megkettőzését és biztosítva a termékbiztonságra vonatkozó következetes megközelítést valamennyi ágazati jogszabályban, például a játékokról szóló irányelvben és más termékspecifikus jogszabályokban;

4. felhívja a Bizottságot, hogy az általános termékbiztonságról szóló irányelv felülvizsgálatának részeként határozza meg újra a „termék” és a „biztonságos termék” fogalmát más jogalkotási aktusok, például a termékfelelősségről szóló irányelv esetleges felülvizsgálatával összehangolva annak érdekében, hogy azok tükrözzék a kialakulóban lévő technológiák összetettségét, ideértve a mesterséges intelligenciával, a dolgok internetével és a robotikával rendelkező termékeket, az önálló és egyéb szoftvereket, illetve olyan frissítéseket, amelyek a termék olyan jelentős módosításával járnak, amely *de facto* új termékhez vezet; sürgeti a Bizottságot, hogy az általános termékbiztonságról szóló irányelv felülvizsgálata során részesítse előnyben a fogyasztói jogokat és a fogyasztók jogbiztonságát;

5. meg van győződve arról, hogy a mesterséges intelligencia és a termékekbe beágyazott más kialakulóban lévő technológiák módosíthatják a termékek célját, és hatással lehetnek azok biztonságosságára a forgalomba hozatalt követően, különösen szoftverfrissítések eredményeként vagy az önálló tanuláson alapuló technológia esetében; sürgeti a Bizottságot annak megfontolására, hogy a „forgalomba hozatal” jelenti-e a döntő pillanatot a gazdasági szereplő számára a termék biztonságának garantálására, és hogy ez még mindig a célnak megfelelő megközelítés-e, és kiemeli, hogy a digitális korban jobban megfelelhet a célnak, ha a vonatkozó termékbiztonsági jogszabályoknak való megfelelést szoftverek telepítését követően is előírják;

6. egyetért azzal, hogy a mesterségesintelligencia-rendszereknek biztonságosnak kell lenniük ahhoz, hogy megbízhatóak legyenek, amint azt a magas szintű szakértői csoport a megbízható mesterséges intelligenciára vonatkozó etikai iránymutatásaiban felvázolta, és kéri a Bizottságot, hogy teljes mértékben vegye figyelembe a magas szintű szakértői csoport ajánlásait, illetve egyetért azzal, hogy a fogyasztókat tájékoztatni kell a mesterséges intelligencia és az azt tartalmazó termékek biztonságáról és védelméről; meggyőződése, hogy a mesterséges intelligencia EU-ban való fejlesztéséhez kritikus jelentőségű az e technológiával kapcsolatos uniós szintű megközelítés; hangsúlyozza, hogy szükség van egy közös fogalom meghatározásra, amelyet rendszeresen felül kell vizsgálni annak érdekében, hogy az igazodjon az új technológiai fejleményekhez, valamint a mesterséges intelligenciára vonatkozó biztonsági követelményekre annak érdekében, hogy elkerülhető legyen az egységes piacnak az eltérő nemzeti jogszabályokból eredő további széttagozódása; hangsúlyozza, hogy az EU-nak lépéseket kell tennie a beruházások, az adatinfrastruktúra, a kutatás és a közös etikai normák keretének létrehozása érdekében, amelyek erősítenék a fogyasztók és a vállalkozások bizalmát, hatékonyabb és méltányosabb fogyasztóvédelmi formát biztosítanának, jogbiztonságot teremtenének, javítanák az EU gazdasági versenyképességét, valamint ösztönöznék a mesterséges intelligenciával kapcsolatos kutatást végző induló vállalkozások és cégek alapítását és fejlesztését; hangsúlyozza, hogy a Bizottságnak fel kell mérnie, hogy a mesterségesintelligencia-technológiát és a blokkláncot hogyan lehetne felhasználni a termékbiztonság fokozására, például az egységes piacon forgalomban lévő nem biztonságos termékek által okozott sérülésekre vonatkozó interoperábilis adatbázisok fejlesztése révén;

7. úgy véli, hogy a mesterségesintelligencia-rendszerek — függetlenül attól, hogy önállóak vagy termékekbe vannak beágyazva – számos lehetőséget kínálnak, és hogy jó minőségű és elfogulatlan adatkészleteket kell használniuk annak érdekében, hogy megbízhatóak legyenek és előmozdítsák a fogyasztóvédelmet; üdvözli ezért az emberközpontú mesterséges intelligenciába vetett bizalom kiépítéséről szóló bizottsági közleményt, amely figyelembe veszi a magas szintű szakértői csoport iránymutatásaiban meghatározott hét kulcsfontosságú követelményt; hangsúlyozza, hogy ezeket az iránymutatásokat nemzetközi szinten is figyelembe kell venni; hangsúlyozza, hogy a Bizottságnak át kell vizsgálnia a meglévő mesterségesintelligencia-szabványokat, és konzultálnia kell az érdekelt felekkel annak érdekében, hogy felmérje, milyen új szabványokra van szükség, továbbá a termékbiztonság, valamint a fogyasztóvédelem és az adatvédelem biztosítása érdekében rendszeresen értékelnie kell a mesterséges intelligenciával kapcsolatos uniós szabályozási keretet, és be kell avatkoznia azokon a területeken, ahol a jogbiztonság előmozdítása és a szabályok Unión belüli harmonizációjának biztosítása szükséges;

2020. november 25., csütörtök

A termékbiztonsági szabályoknak való megfelelés

8. hangsúlyozza, hogy az egyértelmű és átlátható kritériumok alapján kialakított, kockázatalapú összehangolt értékelési keret nemcsak adminisztratív szempontból lesz hatékony, különösen a mikrovállalkozások és a kis- és középvállalkozások (kkv-k) számára, mivel el fogja kerülni az aránytalan terheket, hanem a fogyasztók biztonságának növelése szempontjából is; sürgeti ezért a Bizottságot, hogy harmonizálja tovább a módszertant, és az érdekelt felekkel együtt alaposan értékelje a kockázatalapú értékelési rendszerek megvalósíthatóságát, kiigazítva alkalmazásukat a magas kockázatú termékek és a megfelelőségértékelési mechanizmusok esetében, amennyiben még nem léteznek ilyenek, annak érdekében, hogy biztosítsák a kialakulóban lévő beágyazott technológiákkal rendelkező termékek beépített vagy alapértelmezett biztonságát; hangsúlyozza, hogy biztosítani kell a termékbiztonsági jogszabályok végrehajtásának következetes megközelítését, és megjegyzi, hogy jelentős aszimmetria állhat fenn a kialakulóban lévő beágyazott technológiákat alkalmazó termékek fejlesztése és a hatóságok e termékek értékelésére való képessége között; ezért hangsúlyozza, hogy a tagállamoknak – a Bizottság támogatásával – nemzeti piacfelügyeleti stratégiáik keretében össze kell hangolniuk a mesterséges intelligenciára vonatkozó kockázatkezelési stratégiáikat annak érdekében, hogy valamennyi gazdasági szereplő számára egyenlő versenyfeltételeket biztosítsanak;

9. úgy véli, hogy a meglévő jogi keret jelenlegi hiányosságai negatív hatással vannak az uniós fogyasztók jogaira és az uniós vállalkozások, különösen a kkv-k és a mikrovállalkozások versenyképességére; sürgeti a Bizottságot, hogy a jövőbeli jogszabályok hatásának értékelésekor vegye figyelembe a „gondolkozz először kicsiben” elvet is, amelynek megfelelően figyelembe kell venni, hogy támogatni kell a kkv-kat az ezen intézkedések által esetlegesen okozott terhek csökkentése, valamint egy stabil, kiszámítható és megfelelően szabályozott környezet biztosítása érdekében, amelyben a kkv-k működtethetik vállalkozásukat;

10. sürgeti a Bizottságot, hogy az elővigyázatosság elvének feladása nélkül vegye fontolóra a „szabályozási tesztkörnyezetre” vonatkozó uniós referenciaértékek alkalmazását, mivel ezek fokozhatják a termékek biztonságát azáltal, hogy szakértői segítséget nyújtanak annak értékeléséhez, hogy egy termék hogyan felel meg az alkalmazandó jogszabályoknak; rámutat, hogy a mesterséges intelligenciához hasonló technológiák tesztelésére és javítására szolgáló egységes környezet létrehozása segíteni fogja az uniós vállalkozásokat az egységes piac szétüregesítésének leküzdésében és a növekedési potenciál hatékony kiaknázásában Uniós-szerte; elismeri, hogy a digitális innovációs központok jelentős szerepet játszhatnak a szabályozók és a vállalkozások közötti közvetítői tevékenységben, segítve az induló vállalkozásokat és a kkv-kat az új jogszabályokhoz való alkalmazkodásban, és megkönnyítve a piacra lépést;

11. kéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy vegyék figyelembe a mesterséges intelligencia autonóm öntanulási viselkedését a termék teljes élettartama alatt, és értékeljék a felmerülő kockázatok elkerülését célzó mechanizmusok létrehozásának megvalósíthatóságát; kéri, hogy a kötelező emberi felügyelet legyen az alapértelmezett opció a magas kockázatú mesterségesintelligencia-termékek esetében, és hogy megbízható és pártatlan eljárásokkal az ellátási lánc egészében dolgozzanak ki hatékony ellenőrzéseket a magas kockázatú mesterségesintelligencia-termékekre vonatkozóan, a termékbiztonság és a fogyasztók azon jogának biztosítása érdekében, hogy automatizált rendszerekkel való kommunikáció helyett személyes kommunikációt követeljenek meg; hangsúlyozza, hogy az erős fogyasztói jogok támogatják a biztonságos és innovatív mesterségesintelligencia-termékek kifejlesztését;

12. ösztönzi a kialakulóban lévő technológiák szolgáltatóit, hogy építsenek be biztonsági és védelmi mechanizmusokat e technológiákba, beleértve az önjavító mechanizmusokat is, előzzék meg a fogyasztók biztonságát potenciálisan veszélyeztető szoftverek feltöltését, hívják fel a figyelmet termékeik biztonsági problémáira, valamint biztosítsák és javítsák a biztonságot a teljes életciklus során; kéri a Bizottságot, hogy elemezze, hogy a termékek tartóssága, újrafelhasználhatósága, korszerűsíthetősége és javíthatósága befolyásolhatja-e azok biztonságát; megjegyzi azonban, hogy sok gazdasági szereplő nem mindig gyakorol tényleges ellenőrzést termékei felett azok teljes életciklusa során, és hogy több más fél is felelős lehet a termék különböző összetevőire;

13. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat annak biztosítására, hogy a konnektivitási infrastruktúrában – beleértve az új kommunikációs technológiákat, például az 5G-t – a biztonságot és a magánélet védelmét beépített és alapértelmezett módon ágyazzák be az összekapcsolt termékek biztonságának javítása érdekében; kiemeli, hogy a szoftverfrissítésekből, a hibás adatokból és az összeköttetés elvesztéséből eredően biztonsági és egészségügyi kockázatok keletkezhetnek, és sürgeti a Bizottságot, hogy e kockázatok kezelése érdekében aktualizálja a jelenlegi termékbiztonsági jogszabályokat;

14. meggyőződése, hogy az összekapcsolt eszközök és az egymással összefüggő szolgáltatások kiberbiztonságának hiánya vagy elégtelensége veszélyeztetheti a termékbiztonságot, és hogy ezzel foglalkozni kell a vonatkozó szabályok és ajánlások horizontális felülvizsgálata során; ezért felhívja a Bizottságot annak biztosítására, hogy az általános termékbiztonságról szóló irányelv felülvizsgálata során vegyék figyelembe a kiberbiztonsági kihívásokat és a kialakulóban lévő tendenciákat is, biztosítva, hogy valamennyi eszköz naprakész maradjon a folyamatosan fejlődő ipari webszabványokkal;

2020. november 25., csütörtök

15. kiemeli, hogy az uniós kiberbiztonsági jogszabály az uniós szintű kiberbiztonság javításának egyik fő eszköze, de csak önkéntes tanúsítási rendszeren alapul; felhívja a Bizottságot, hogy értékelje egyrészt egy olyan uniós kiberbiztonsági tanúsítási rendszer szükségességét, amely az uniós kiberbiztonsági kerettel összhangban kiterjed a beágyazott, kialakulóban lévő technológiákkal, például a mesterséges intelligenciával, a dolgok internetével és a robotikával rendelkező termékekre, mindig figyelembe véve az ágazatspecifikus szempontokat, másrészt azt, hogy ki kell dolgozni a fogyasztási cikkekre vonatkozó megfelelő kötelező tanúsítási rendszereket, amelyeket az innováció akadályozása nélkül gyorsan naprakészre lehet tenni a jelenlegi kockázatokhoz való alkalmazkodás érdekében; ennek megfelelően felhívja a Bizottságot, hogy mérje fel a kötelező kiberbiztonsági követelményekre és a megfelelő piacfelügyeleti mechanizmusokra vonatkozó jogszabályok szükségességét;

Hatékony piacfelügyelet

16. hangsúlyozza, hogy az elmúlt néhány évben számos uniós piacfelügyeleti hatóság nem rendelkezett elegendő pénzügyi és emberi erőforrással, és arra ösztönzi a Bizottságot és a tagállamokat, hogy – amennyiben hatáskörük lehetővé teszi számukra – növeljék piacfelügyeleti hatóságaik erőforrásait és szakértelmét, erősítsék meg egymás közötti együttműködésüket és dolgozzanak ki közös fellépéseket, többek között határokon átnyúló szinten és az online piacokra vonatkozóan is, javítsák az ellenőrzések hatékonyságát és eredményességét, valamint biztosítsanak megfelelő személyzetet a piacfelügyeleti hatóságoknak, beleértve a vámhatóságokat is, annak érdekében, hogy a belső piacon azonosítani tudják a nem biztonságos termékeket; ezzel összefüggésben hangsúlyozza, hogy különösen fontos modern berendezéseket biztosítani az illetékes hatóságok számára, valamint biztosítani számukra az innovatív technológiák alkalmazását, és hangsúlyozza, hogy a vonatkozó dokumentációhoz – például a termékbiztonsággal kapcsolatos szoftverdokumentációhoz és adathalmazokhoz – való hozzáférés kulcsfontosságú ahhoz, hogy a piacfelügyeleti hatóságok el tudják végezni tevékenységeiket és értékelni tudják, hogy a termékek megfelelnek-e a vonatkozó biztonsági szabályoknak;

17. hangsúlyozza az egységes piacra vonatkozó program fontosságát a 2021–2027-es többéves pénzügyi keret összefüggésében a piacfelügyeleti hatóságok hatékonyságának támogatása és megerősítése szempontjából az egész belső piacon, valamint a termékbiztonsági szabályok Uniós-szerte egységes végrehajtásának biztosítása terén annak érdekében, hogy a belső piacon csak olyan biztonságos és megfelelő termékek legyen forgalomban, amelyek magas szintű fogyasztóvédelmet nyújtanak; e tekintetben megismétli a Bizottsághoz és a Tanácshoz intézett azon felhívását, hogy ehhez biztosítsanak megfelelő és megnövelt forrásokat és különítsenek el külön költségvetési sort, továbbá felhívja a tagállamokat, hogy biztosítsanak elegendő forrást vám szolgálataik számára is; sürgeti az intézményközi tárgyaló feleket, hogy akadályozzák meg a többéves pénzügyi keret egységes piaci és vámügyi programjaira szánt költségvetési összegek csökkenését;

18. hangsúlyozza, hogy bár a piacfelügyeleti tevékenységek célja az általános közérdek védelme és a hamisított termékek a szellemi tulajdon-jogok védelméhez kapcsolódnak, kapcsolat áll fenn a hamisított termékek és a fogyasztók egészségét és biztonságát fenyegető kockázatok között; ezért sürgeti a Bizottságot, hogy adjon jobb és világosabb képet a hamisítások jelenségéről, valamint arról, hogy a piacfelügyeleti hatóságok és az online piacok milyen szerepet játszanak az uniós fogyasztók egészségének és biztonságának jobb védelmében, többek között a vámjogszabályok hatékony végrehajtása és a vámellenőrzések Uniós-szerte történő harmonizálása révén; ösztönzi az új technológiák, például a mesterséges intelligencia és a blokklánc piacfelügyeleti hatóságok általi alkalmazását annak biztosítása érdekében, hogy az adatelemzést fel lehessen használni a kockázatok csökkentésére, a termékbiztonsági jogszabályoknak való megfelelés javítására és a fogyasztók hamisított termékekkel szembeni védelmére;

19. sürgeti a Bizottságot és a tagállamokat, hogy határozzanak meg minimális mintavételi arányokat; kéri a piacfelügyeleti hatóságokat, hogy rendszeresen vagy a fogyasztóvédelmi együttműködési hálózathoz hasonló „sweep” napokon végezzenek ágazatspecifikus próbavásárlásokat, többek között online bevásárlópiacokon; hozzáteszi, hogy különös figyelmet kell fordítani a RAPEX-ben leginkább bejelentett termékkategóriákra, és megfelelő korlátozó intézkedéseket kell hozni, ha kockázatot azonosítanak; javasolja, hogy ezeket az intézkedéseket megbízható adatelemzési eszközökkel támasszák alá; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a tagállamok hatékony szankciókat szabjanak ki a jogsértőkre;

20. felhívja a Bizottságot, hogy az (EU) 2019/1020 rendelettel és különösen annak 25. cikkével összhangban mielőbb fogadjon el végrehajtási jogi aktusokat, amelyek referenciaértékeket és technikákat határoznak meg a harmonizált és nem harmonizált termékek ellenőrzésére vonatkozóan, valamint hogy az uniós jog következetes, hatékony és egységes végrehajtásának biztosítása érdekében foglalja bele az uniós piacra belépő termékek ellenőrzésére vonatkozó minimumkövetelményeket;

21. hangsúlyozza, hogy a fogyasztók által közvetlenül nem uniós gazdasági szereplőktől vásárolt termékeket hatékony ellenőrzésnek kell alávetni annak biztosítása érdekében, hogy megfeleljenek az uniós szabályozási keretnek; felhívja a piacfelügyeleti hatóságokat, köztük a vámhatóságokat, hogy végezzék el e termékek megfelelő ellenőrzését; felhívja a Bizottságot azon lehetőség megvizsgálására, hogy előírja a nem uniós gazdasági szereplők számára, hogy jelöljenek ki olyan gazdasági szereplőt az EU-ban a nem harmonizált termékek tekintetében, amely a piacfelügyeleti hatóságok rendelkezésére bocsátaná a termék biztonságával kapcsolatos információkat vagy dokumentumokat, és együttműködné velük annak biztosítása érdekében, hogy korrekciós intézkedéseket hozzanak a meg nem felelés eseteinek orvoslására;

2020. november 25., csütörtök

22. kéri a Bizottságot, hogy működjön együtt a harmadik országok szabályozó hatóságaiival, cserélje ki velük a veszélyes termékekre vonatkozó piaci felügyelettel kapcsolatos információkat, és valamennyi uniós szabadkereskedelmi megállapodásba foglaljon bele a piacfelügyeletre és a végrehajtásra vonatkozó rendelkezéseket annak érdekében, hogy a belső piacon árukat értékesítő, Unión kívüli vállalatokra ugyanazok a termékbiztonsági követelmények vonatkozzanak, mint az uniós vállalatokra;

23. sürgeti a Bizottságot, hogy uniós és nemzetközi szinten egyaránt fokozza az együttműködést a fogyasztóvédelem, a piacfelügyelet, a vámpolitikák és más érintett illetékes hatóságok között annak érdekében, hogy az Unióba való belépés valamennyi pontján harmonizált és egységes ellenőrzéseket biztosítson, lehetővé tegye a nem biztonságos termékekre vonatkozó információk gyors továbbítását, és fokozza a végrehajtási intézkedések – például az uniós szabályozási keretnek való megfelelés ellenőrzése és a szankciók – koordinációját; ezzel összefüggésben felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy erősítsék meg az illegális termékekre vonatkozó uniós és nemzeti nyilvános adatbázisok közötti interakciót; sürgeti a Bizottságot, hogy az (EU) 2019/1020 rendelet által biztosított kereten belül tegye lehetővé a piacfelügyeleti információs és kommunikációs rendszer használatát, amelynek a közös vámügyi kockázatkezelési rendszerrel párhuzamosan kell működnie a tagállamok és a Bizottság közötti együttműködés és információcsere szintjének növelése érdekében;

24. sürgeti a Bizottságot, hogy vámügyi cselekvési tervében részesítse előnyben a termékbiztonságot;

Biztonságos termékek az online piacon

25. hangsúlyozza, hogy a fogyasztóknak egyformán biztonságos termékeket kell kínálni akár online, akár offline vásárlás esetén, és elismeri az online piacokra vonatkozó termékbiztonsági vállalás⁽¹⁸⁾ önkéntes jellegét, a piaci szereplők korlátozott részvételét és a részletes főbb teljesítménymutatók hiányát az aláírók erőfeszítéseinek érdemi értékelése érdekében; felhívja a Bizottságot, hogy ösztönözze a többi online piacra való csatlakozásra és a fogyasztók és a kiskereskedők egyértelmű tájékoztatására a jogaikról, valamint értékelje, hogy az online piacok milyen szerepet játszanak a nem biztonságos termékek forgalmazásának korlátozásában, és a digitális szolgáltatásokról szóló törvény, az általános termékbiztonságról szóló irányelv és bármely más vonatkozó jogszabály részeként tegyen javaslatot az EU-ban és azon kívül letelepedett piacok kötelezettségeire és felelősségeire vonatkozó kötelező szabályokra;

26. hangsúlyozza, hogy a termékbiztonságra vonatkozó uniós szabályoknak való megfelelés tekintetében egyenlő versenyfeltételekre van szükség az uniós és a harmadik országok platformjai között; felhívja a Bizottságot, hogy a piacfelügyeleti hatóságokkal együtt végezzen felmérést a harmadik országokból származó termékek biztonságosságáról, aktívabban vizsgálja meg az online piacokat, és növelje felelősségüket; sürgeti a Bizottságot, hogy a fogyasztói szervezetekkel és a tagállamokkal együttműködve jobban tájékoztassa a fogyasztókat az online piacokon vásárolt, harmadik országokból származó nem megfelelő termékek lehetséges veszélyeiről; felkéri a Bizottságot, hogy írja elő az online piacok számára, hogy ugyanazokat a szabályokat alkalmazzák minden olyan jogalanyra, amely termékeket kínál az uniós fogyasztóknak, beleértve a harmadik országokban letelepedett jogalanyokat is;

27. megjegyzi, hogy míg az online platformok, például az online piacok mind a kiskereskedők, mind a fogyasztók javát szolgálják azáltal, hogy javítják a választékot és csökkentik az árakat, ugyanakkor egyre több – különösen harmadik országokból származó – értékesítő kínál nem biztonságos vagy illegális termékeket az egységes piacon; ezért sürgeti az online piacokat, hogy a lehető leggyorsabban reagáljanak a RAPEX-től érkező értesítésekre, és hatékonyan és proaktívan működjenek együtt a tagállamok illetékes hatóságaiival, haladéktalanul vonják vissza a nem biztonságos termékeket, és hozzanak intézkedéseket azok újbóli megjelenésének megakadályozására; kéri a Bizottságot, hogy állapítson meg kötelezettségeket arra vonatkozóan, hogy az online piacok hatékonyan reagáljanak a nem biztonságos termékekre, többek között oly módon, hogy tájékoztatják a fogyasztókat, ha nem biztonságos vagy más módon nem megfelelő terméket vásároltak; ösztönzi az online piacokat, hogy amikor a fogyasztói szervezetek kapcsolatba lépnek velük, adjanak ki figyelmetetést a nem biztonságos termékekről, és működjenek együtt velük a lehetséges kockázatok felmérése érdekében;

28. kéri a Bizottságot és a tagállamokat annak biztosítására, hogy az online piacok az egymás és az illetékes hatóságok közötti közös tevékenységek révén fokozzák együttműködésüket, a termékek honlapjukon való elhelyezése előtt konzultáljanak a RAPEX-rendszerrel, haladéktalanul távolítsák el a RAPEX által nem biztonságosnak minősített termékeket, cseréljenek információt a szabályokat megsértő eladókról, hozzanak hatékony és visszatartó erejű intézkedéseket velük és ellátási láncukkal szemben, hozzanak létre megbízható üzleti felhasználó-azonosítási rendszert, és dolgozzanak ki könnyen hozzáférhető, uniós szintű eszközt a fogyasztók számára a nem biztonságos termékek bejelentésére;

⁽¹⁸⁾ A termékbiztonsági kötelezettségvállalás az online piacok önkéntes kötelezettségvállalása a harmadik felek által 2018 júniusától az interneten értékesített nem élelmiszer jellegű fogyasztási cikkek biztonságára tekintetében.

2020. november 25., csütörtök

29. sürgeti a Bizottságot annak értékelésére, hogy az online piacok hogyan javíthatnák a RAPEX-rendszerrel való összeköttetésüket, feltéve, hogy a RAPEX-rendszert korszerűsítik és kompatibilissé teszik, például egy alkalmazási interfészen keresztül, annak érdekében, hogy riasztást kapjanak arról, hogy egy terméket bejelentettek a rendszerben, és biztosítsák az értékesítésre kínált termékek biztonságosságát, továbbá sürgeti a Bizottságot, hogy írja elő az online piacok számára, hogy honlapjukon hozzanak létre a RAPEX-hez vezető linket;

30. kéri a Bizottságot, hogy értékelje azt a követelményt, amely szerint az online platformoknak hatékony és megfelelő biztosítékokat kell bevezetniük az uniós szabályozási keretnek meg nem felelő, nem biztonságos termékekre vonatkozó hirdetések megjelenésének kezelésére, beleértve a reklámokat vagy félrevezető garanciákat, valamint a beszállítók vagy vevők nyilatkozatait, és hogy ehhez az értékeléshez mellékelje az ilyen rendelkezések hatásának alapos értékelését, beleértve az online platformokra vonatkozó, arányosságon alapuló költséghatékonysági elemzést;

31. felhívja a Bizottságot, hogy folytasson tárgyalásokat egy ambiciózus WTO e-kereskedelmi megállapodásról az online termékbiztonsági szabályok uniós és nemzetközi szintű tiszteletben tartásának javítása érdekében;

A Bizottság 2020. évi szabványosítási programja és a nyomonkövethetőség

32. üdvözlözi, hogy a 2020. évi uniós szabványosítási program foglalkozik a digitális egységes piacon felmerülő kihívásokkal, például a mesterséges intelligenciával, a dolgok internetével, az adatok – többek között az egészségügyi adatok – védelmével, a kiberbiztonsággal és az automatizált mobilitással; kéri a Bizottságot, hogy bízta meg az Európai Szabványügyi Bizottságot, az Európai Elektrotechnikai Szabványügyi Bizottságot és az Európai Távközlési Szabványügyi Intézetet, hogy támogassák a harmonizált szabványok kialakításának folyamatát, többek között azon hagyományos ágazatok esetében is, amelyek korábban nem használták az informatikát, annak érdekében, hogy biztosítsák az új és interoperábilis digitális technológiák biztonságos és egységes használatát az egész EU-ban; hangsúlyozza, hogy a férfiak és nők legmagasabb szintű biztonságának biztosítása érdekében szabványokat kell kidolgozni, különösen bizonyos termékkategóriák, például az egyéni védőeszközök tekintetében; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy támogassák valamennyi érdekelt fél, köztük a fogyasztói és vállalkozói szövetségek részvételét a szabványosítási tevékenységekben;

33. hangsúlyozza, hogy az ellátási lánc egészében a hatékony és eredményes nyomon követhetőség kulcsfontosságú a termékek biztonságának és minőségének az uniós szabályozási kerettel összhangban történő javításához és az uniós fogyasztók védelméhez, mivel a termékekre vonatkozó egyértelmű és megbízható információk megelőzik a fogyasztók – köztük a fogyatékosokkal élő személyek – körében felmerülő bizonytalanságot, lehetővé teszik számukra, hogy a releváns információk alapján megalapozott döntéseket hozzanak, és lehetővé teszik a piacfelügyeleti hatóságok számára tevékenységeik elvégzését; kéri a Bizottságot, hogy ennek megfelelően frissítse a nem harmonizált termékek vizsgálatára vonatkozó követelményeire vonatkozó szabályokat;

34. kéri a Bizottságot annak értékelésére, hogy a megosztott főkönyvi technológia, mint például a blokklánc hogyan javíthatja a termékek biztonságosságát azáltal, hogy javítja a termékek nyomonkövethetőségét az ellátási lánc egészében, többek között a termékek szabványosítása révén; hangsúlyozza, hogy a megbízható elektronikus információk fejlesztése egyszerűbbé és hatékonyabbá tenné a piacfelügyeleti hatóságok által végzett ellenőrzéseket;

Visszahívások

35. megjegyzi, hogy a fogyasztók rosszul reagálnak a visszahívásokra, és hogy a nem biztonságos termékeket továbbra is használják, még ha vissza is hívták őket; kéri a Bizottságot, hogy közérthetően tegyen közzé iránymutatásokat a visszahívási eljárásokról, beleértve egy konkrét követelményeket tartalmazó ellenőrző listát, és nyújtson egyértelmű tájékoztatást a piacfelügyeleti hatóságok által használt referenciáértékekről az elért fogyasztók számának növelése érdekében, figyelembe véve ugyanakkor, hogy a kkv-knak és különösen a mikro-vállalkozásoknak további segítségre lehet szükségük az iránymutatásoknak való megfeleléshez;

36. kéri a kiskereskedőket, az online piacokat és a fogyasztói szervezeteket, hogy a fogyasztók megfelelő és megbízható tájékoztatása révén játsszanak nagyobb szerepet az online vagy offline vásárolt nem biztonságos termékek visszahívásában, és felszólítja a kiskereskedőket és az online piacokat annak biztosítására, hogy a termékeket gyorsan kivonják az online piacokról és polcokról, és visszahívják a fogyasztóktól; kéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy írják elő az online piacok számára, hogy vezessenek be hatékony mechanizmusokat annak biztosítására, hogy elérhessék felhasználóikat, vásárlóikat és eladóikat, függetlenül attól, hogy magánszemélyekről vagy vállalkozásokról van-e szó, annak érdekében, hogy a lehető leggyorsabban tájékoztassák őket, amikor visszahívásra van szükség; kéri a Bizottságot, hogy értékelje, hogy az új technológiák és algoritmusok hogyan tudják hatékonyabbá tenni ezt a folyamatot, és biztosítsa, hogy több érintett fogyasztót érjenek el;

2020. november 25., csütörtök

37. sürgeti a Bizottságot és a tagállamokat, hogy fokozzák a visszahívásokkal kapcsolatos bevált gyakorlatok határokon átnyúló cseréjét, és fontolják meg a termékregisztrációs arányok növelését annak érdekében, hogy az érintett fogyasztók még a határokon átnyúló vásárlások esetében is könnyebben azonosíthatók és aktívan tájékoztathatók legyenek, valamint hogy a gazdasági szereplők az általános adatvédelmi rendelet szabályainak megsértése nélkül használhassanak fel adatokat – például hűségrendszereket – a fogyasztók elérése érdekében; felhívja a fogyasztói szervezeteket, hogy erősítsék meg a visszahívási eljárásokkal kapcsolatban a piacfelügyeleti hatóságokkal folytatott együttműködésüket azáltal, hogy weboldalaikon felsorolják a nem biztonságosnak minősített termékeket;

38. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy készítsenek egyszerű és harmonizált visszajelzési jelentési rendszert a gazdasági szereplők által bejelentett visszahívásokról, és azt nyújtsák be a piacfelügyeleti hatóságoknak a visszahívás hatékonyságának értékelése céljából;

o

o o

39. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak.
